

משרד המשפטים
האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון
והרשם לענייני ירושה

הנהלת האגף, ירושלים

תאריך: ט"ו סיון תש"פ
7 יוני 2020

לכבוד

איגוד הבנקים

א.נ.,

הנדון: נייר עמדה של האפוטרופסה הכללית - כרטיסי חיוב בחשבונות אפוטרופסות

בדיונים שהתקיימו בין הבנקים, לבין נציגי בנק ישראל ולבין נציגי אגף האפוטרופוס הכללי בנושא שבנדון, הועלה הקושי התפקודי בהתנהלותם היומיומית של אפוטרופסים לענייני רכוש בחשבונות אפוטרופסות, בהעדר האפשרות להשתמש בכרטיסי חיוב. כמו כן, הוצפו הוראות הדין לפיהן, ככל הניתן, יש לאפשר לאדם שמונה לו אפוטרופוס להתנהל מבחינה כספית באופן עצמאי וכי רצוי לאפשר לו להסתייע בכרטיס חיוב שיונפק לו לשם כך.

כדי לקדם את הנושא, ונוכח חובת הזהירות של הבנקים בחשבונות אפוטרופסות, ביקשו הבנקים כי תינתן עמדה עקרונית של האפוטרופסה הכללית בסוגיה של הנפקת כרטיסי חיוב לסוגיהם, כך שיובהר שעצם הנפקת כרטיס החיוב בנסיבות אלה, כשלעצמה, אינה מהווה, מבחינת האפוטרופוס הכללי, הפרה של חובת הזהירות של הבנקים. והכל כמובן מבלי לגרוע משיקול דעתו הפרטני של בנק בהנפקת כרטיסי חיוב בחשבון מסוים, לאדם או לאפוטרופוס, בהתאם לנסיבות העניין.

יובהר כי האמור בנייר עמדה זה לא חל על הנפקת כרטיסי חיוב בנסיבות שלא פורטו בו, אך אין בכך כדי למנוע פעולה כאמור של הבנק ויחולו עליה הוראות הדין הכללי.

עוד יובהר כי אף שתכליתו של נייר עמדה זה הינה לקדם ולעודד הנפקה של כרטיסי חיוב לאדם ולאפוטרופוס במקרים המתאימים, הרי שהאמור בנייר עמדה זה אינו מחייב הנפקה של כרטיסי חיוב בידי הבנק, בין בכלל ובין ביחס לסוגי כרטיסי חיוב מסוימים, וזאת לרבות אם הבנק בוחר שלא לעשות כן משיקוליו או שאין לו מוצר מסוג כרטיס חיוב כמתואר בנייר עמדה זה.

בהמשך לאמור, הריני לפנות אליכם ולפרט עמדותי ביחס לשימוש בכרטיסי החיוב המרכזיים בחשבונות אפוטרופוסות, בידי אפוטרופוס לענייני רכוש או בידי האדם, לפי העניין, כדלקמן:

1. שימוש בכרטיס חיוב למשיכת מזומן

א. כספומט לאפוטרופוס

לעמדת האפוטרופוס הכללי, אין מניעה להנפיק לאפוטרופוס כרטיס כספומט בחשבון אפוטרופוסות וכן לאפשר לו שימוש בכרטיס חיוב מסוג המפורט בנייר עמדה זה גם ככרטיס למשיכת מזומן, ככל שמאפייני כרטיס החיוב מאפשרים זאת. והכל, כאשר משיכת המזומן מוגבלת לתקרה יומית ולסכום יתרת הזכות בחשבון הבנק.

ב. כספומט לאדם

לעמדת האפוטרופוס הכללי, ככל שהתאגיד הבנקאי אישר, לבקשת האפוטרופוס, חשבון עצמאי לאדם שמונה לו אפוטרופוס, נפרד מחשבון האפוטרופוסות שבו מתנהלים כספיו על ידי האפוטרופוס שמונה, אין מניעה כי בחשבון זה יונפק לאדם, באישור האפוטרופוס, כרטיס למשיכת מזומן, המוגבל לתקרה יומית ולסכום יתרת הזכות שבחשבון.

2. שימוש בכרטיס חיוב נטען בחשבון אפוטרופוסות

א. כרטיס חיוב נטען לאפוטרופוס

לעמדת האפוטרופוס הכללי, אין מניעה בהנפקת כרטיס נטען לאפוטרופוס, בחשבון אפוטרופוסות, בכפוף לתנאים הבאים:

- (1) התאגיד הבנקאי הפעיל את שיקול דעתו ואינו רואה מניעה לכך במקרה הפרטני;
- (2) אין כרטיס חיוב פעיל נוסף לשימוש של אפוטרופוס בחשבון זה;
- (3) הטענת הכרטיס הנטען תיעשה על ידי האפוטרופוס בהתאם לסוג הכרטיס הנטען.

ב. כרטיס חיוב נטען לאדם

לעמדת האפוטרופוס הכללי, כדי לקיים את חובותיו של האפוטרופוס על פי דין, ולאפשר לאדם שמונה לו אפוטרופוס תפקוד עצמאי ככל הניתן בכספיו, אין מניעה להנפיק לאותו אדם כרטיס חיוב נטען בחשבון אפוטרופוסות בכפוף לתנאים הבאים:

- (1) התאגיד הבנקאי לא רואה מניעה לכך במקרה הפרטני;
- (2) אין כרטיס חיוב פעיל נוסף לשימוש האדם בחשבון זה;
- (3) התקבל לכך אישור האפוטרופוס;
- (4) הטענת הכרטיס הנטען תיעשה על ידי האפוטרופוס. סכום ההטענה יהיה נתון לשיקול דעתו של האפוטרופוס, בהתאם לצרכי האדם ולנסיבות העניין.

3. שימוש בכרטיס אשראי בחשבון אפוטרופוסות

לעמדת האפוטרופוס הכללי, האפוטרופוס מוסמך להתקשר עם הבנק בהסכם כרטיס חיוב בחשבון האפוטרופוסות ולמנות את עצמו כמחזיק הכרטיס (וכמי שהכרטיס נושא את פרטיו) על מנת שיונפק לו כרטיס אשראי לשימוש בחשבון האדם שמונה לו אפוטרופוס, בכפוף לתנאים שיפורטו להלן ולהפעלת שיקול דעת במקרה הפרטני בידי התאגיד הבנקאי.

מסגרת האשראי בכרטיס לא תעלה על גובה "סל המחיה" שאושר בידי עובדי האפוטרופוס הכללי עבור בעל החשבון שמונה לו אפוטרופוס או על סכום של 5,000 ₪ בחודש, לפי שיקול דעת הבנק.

יובהר כי ברור שייתכן שפעולות בכרטיס החיוב מתחת לסכום הטעון אישור, עסקאות בכרטיס שיבוצעו בחו"ל, חיובים בגין הוראות קבע שבוצעו בכרטיס או פעולות בנקאיות אחרות עשויות להביא לחריגה ממסגרת האשראי שאושרה כאמור.

4. שימוש בכרטיס לחיוב מידי בחשבון אפוטרופוסות

א. כרטיס לחיוב מידי עבור האפוטרופוס

לעמדת האפוטרופוס הכללי, בכפוף להפעלת שיקול דעת במקרה הפרטני בידי התאגיד הבנקאי, אין מניעה עקרונית שיונפק לאפוטרופוס כרטיס לחיוב מידי ובלבד שהשימוש החודשי בכרטיס לחיוב מידי יוגבל לסכום של 5000 ₪ או לגובה "סל המחיה" שאושר בידי עובדי האפוטרופוס הכללי עבור האדם שמונה לו אפוטרופוס שהוא בעל החשבון. ידוע לנו, כי לבנקים אין יכולת להנפיק בשלב זה כרטיס מהסוג המתואר.

ב. כרטיס לחיוב מידי עבור האדם שמונה לו אפוטרופוס

לעמדת האפוטרופוס הכללי, ככל שהתאגיד הבנקאי אישר, לבקשת האפוטרופוס, חשבון עצמאי לאדם שמונה לו אפוטרופוס, נפרד מחשבון האפוטרופוסות שבו מתנהלים כספיו על ידי האפוטרופוס שמונה, אין מניעה כי בחשבון זה יונפק לאדם, באישור האפוטרופוס, ובכפוף לשיקול דעת פרטני של התאגיד הבנקאי, כרטיס לחיוב מידי, המוגבל ליתרת הזכות שבחשבון.

5. כרטיס חיוב מסוג אחר

א. כרטיס חיוב מסוג אחר עבור האפוטרופוס

לעמדת האפוטרופוס הכללי, אין מניעה להנפיק לאפוטרופוס, בחשבון האדם לו מונה כאפוטרופוס, כרטיס חיוב מסוג אחר מזה המנוי במפורש במסמך זה, בכפוף להפעלת שיקול דעת במקרה הפרטני בידי התאגיד הבנקאי ובכפוף לכך שמסגרת האשראי בכרטיס לא תעלה על גובה "סל המחיה" שאושר בידי עובדי האפוטרופוס הכללי עבור בעל החשבון שמונה לו אפוטרופוס או על סכום של 5,000 ₪ בחודש, לפי שיקול דעת הבנק.

*ירושלים * "בית שערי העיר" * רח' יפו 216 * מיקוד 9438307 *

*טל 073-3926823 * פקס 02-5311670 *

*דוא"ל : apac-lishka@justice.gov.il * כתובתנו באינטרנט : www.apac.justice.gov.il *

ב. כרטיס חיוב מסוג אחר לאדם

לעמדת האפוטרופוס הכללי, אין מניעה להנפיק לאדם כרטיס חיוב מסוג אחר מזה המנוי במפורש במסמך זה ובלבד שמתקיימים בו תנאים אלה -

- (1) התאגיד הבנקאי לא רואה מניעה לכך במקרה הפרטני;
- (2) אין כרטיס חיוב פעיל נוסף לשימוש האדם בחשבון זה;
- (3) התקבל לכך אישור האפוטרופוס;
- (4) כלל סכום העסקאות החודשי שניתן יהיה לבצע בכרטיס החיוב (ובכלל זה, עסקה בתשלומים או משיכת מזומן אם כרטיס החיוב יאפשר זאת) יתואם עם האפוטרופוס של האדם ולא יעלה על 2500 ₪ בחודש.
- (5) השימוש בכרטיס חיוב זה יופסק לפי שיקול דעתו של האפוטרופוס שמונה לאדם, במסירת הודעה שלו לתאגיד הבנקאי, בהתאם להוראות נוהל התאגיד הבנקאי.

בכבוד רב,

סיגל יעקבי, עו"ד
האפוטרופסה הכללית
והממונה על הלוחי חדלות פירעון
והרשם לענייני ירושה

העתק: עודדה פרץ, סגנית המפקח על הבנקים